

F18 - Kamraten

Nr 63
Jun 2021

Tidning för F18 kamratförening medlemmar ur
Kungl Södertörns Flygflottilj/Flygvapnets Södertörnsskolor

F18 - 75 årsjubilerar

INNEHÅLL

Allmän information.....	2
Ordföranden har ordet.....	3
C LSS har ordet.....	4
Artiklar i Stockholmstidningar 1946.....	6-7
In Memoriam Sven-Olof Olson.....	8-9
Projekt Kungl. Hufvudstadsjakten.....	10-11
ACRO DELTASmodeller.....	12-13
Historisk högvaktsavlösning.....	14
Veterandagen 2021.....	15
SFF Annons.....	16
Överbefälhavaren.....	16
Ryss-gipen och F 8-gipen.....	17-18
Nytt skolflygplan.....	18-19
Hallmans (medaljer, nålar, märken med mera).20	
F 16 och Luftstridsskolan.....	21
F 18 Jaktflygflottiljen 1946-1974.....	22-29
FV Södertörnsskolor 1974-1994.....	30-31

Rekrytera medlemmar till F 18 Kamratförening

Alla som är intresserade av flyg, F 18 HISTORIA eller i övrigt vill stödja oss kan bli medlemmar i föreningen. Bli medlem och stöd vårt arbete med att bevara minnet av den tid då jaktflygflottiljen var en del av vårt luftförsvaret med en aktiv incidentberedskap och stridsledning för övervakning av vår territorialgräns.

Medlemsavgiften är minst 100 kronor per år och medlem

Kontakta ordföranden

Gunnar Persson
Torpvägen 24 A
147 63 Uttran
073-1536844
ordforande@f18.se

eller sekreteraren

Leif Ström
Morgonvägen 129
146 32 Tullinge
070-3159797
sekreterare@f18.se

GLÖM INTE ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2021

Medlemsavgiften är oförändrad och minst **100 KRONOR**

och insättes på plusgirokonto **72 91 00-8** eller swish **0731536844**

Använder du inbetalningskort så glöm inte skriva vilket år inbetalningen avser.

Glöm inte att meddela adressändring eller ändring av e-postadress

F18 Kamratförening, Pg 72 91 00-8

Ordförande: Gunnar Persson, 073-1536844, ordforande@f18.se
Vice ordförande: Sten Wiedling, 0155-213974, wiedling@telia.com
Sekreterare: Leif Ström, 070-3159797, sekreterare@f18.se
Kassör: Vakant tills vidare, kassor@f18.se
Ledamöter: Thomas Lagman 08-7466648, Claes Wase 070-8145603,
Thomas Hillemar 070-2423458, Thomas Starrin 070-2903276
Adressändringar och ekonomiska ärenden, sekreterare@f18.se
Foto framsida: ACRO DELTAS på plattan och dekalen, foto F 18 Arkiv
Foto baksida: Minnesstenen före flytten till nuvarande plats, foto F 18 Arkiv

Ansvarig utgivare

Gunnar Persson

Redaktion

F 18 Kamratförenings styrelse

F 18 Hemsida: www.f18.se

Grafisk formgivning/layout

Gunnar Persson

Tryck

Bomas Tryck Sollentuna

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Först måste jag be alla tända ett ljus för vår bortgångne hedersmedlem och kamraten Sven-Olof Olson. Vi brukar säga att han var vår meste och bäste Flygvapenchef. Vi kommer alla minnas vår Sven-Olle och hedra honom på alla tänkbara sätt. Finns det något kåseri eller något middagstal som vi inte kommer ihåg? Jag tror att de flesta av oss minns hans härliga humor och hans snabba repliker som livade upp våra träffar på ett härligt sätt. Sven-Olle -- frid över ditt minne --.

Nu har mer än ett år gått sedan pandemin började göra sig märkbar i världen. Vi hoppas att det är slutet vi upplever nu när många har vaccinerats och fått antikroppar med mera. Vårens verksamhet har för medlemmarna varit sparsam. Styrelsen har fortsatt arbetet att slutföra projekt flygarmonumentet Kungl. Hufvudstadsjakten inför den kommande invigningen. Mer om det i tidningen. Trots pandemin och färre medlemsmöten så har vi i styrelsen ändå haft fullt upp med allehanda aktiviteter.

Projekt Flygarmonumentet "Kungl. Hufvudstadsjakten" som varit aktivt under hela 2020 samt halva 2021 är nu äntligen klart. Vår uppgift blir nu att underhålla och bevara monumentet i god ordning.

I år firar vi Kungl. Södertörns Flygflottilj, F 18, som invigdes för 75 år sedan. Vi kommer att fira detta med att inviga vårt Flygarmonument "Kungl. Hufvudstadsjakten" den 26 augusti. Det blir inte på dagen 75 år, men näst intill. Jag hoppas det blir en fin och hedrande invigning. Kamratföreningen kan också glädja sig åt många fina år på Tullinge. Alla som kan är hjärtligt välkomna.

Genom de färre aktiviteterna har vi i styrelsen kunnat se över våra lokaler och genomföra en del behövliga rensningar. Vi är som små ekorrar och spar på det mesta. Genom detta arbete har vi fått litet bättre plats för viktigare saker.

Under våren hämtade vi hem lånade ACRO DELTAS Drakar från Flygvapenmuseet. Tanken är att de skall göra rätt för sig inom bevarandeområdet och sprida information om Flygvapnet och vår kamratförening.

Försvarsmakten återtar ett antal städer och områden i Sverige, genom att skapa nya förband, vilket innebär en utökad förmåga och en förbättrad uthållighet. Bland annat så inrättas en ny flygflottilj i Uppsala, F 16 från och med den 1 september. Vi kommer därmed att få ett nytt värdförband för F 18 Kamratförening.

Jag önskar er alla en härlig och avkopplande sommar med sol och bad. Njut med alla era vänner

Vi glömmer aldrig en kamrat

CHEFEN för LUFTSTRIDSSKOLAN HAR ORDET

Överste Robert Nylén, foto Försvarmakten

Förbandschefens betraktelse!

Som chef Luftstridsskolan blir jag mycket stolt när jag ser vår verksamhet och personal. LSS är ett fantastiskt maskineri som året om, dygnet runt, såväl nationellt som internationellt rullar på.

Det börjar redan på morgonen när jag cyklar genom vakten och ser hur IBSS (Insatsberedd skyddsstyrka) genomför fordonskontroll på inpasserade i syfte att säkerställa vår säkerhet. När jag sedan kommer till byggnad 01 är LSS stab redan igång och jobbar för förbandets bästa med en mängd olika frågor och utmaningar inom områden som till exempel HR, säk/und, pågående verksamhet, logistik, planering, samband, övning och ekonomi. Väl inne på mitt rum tittar jag ut mot flygplatsen och ser hur Basenheten börjat sopa och blåsa rent bansystemet. Räddningsfordonen rullar ut till räddningsstationen och Logistikenhetens tankbilar ställer upp för att vara beredda när flyget landar. Strax därefter landar det in JAS 39 E som ska snabbtanka för att sedan flyga vidare. Planen flygs av piloter vid TU JAS som utbildats av LSS genom Flygskolan och FBS. Flygplanen testas och utvecklas nu av LSS UTV LUFT och TU JAS. Samma plan som nu snabbtankas av LSS leds också av LSS i luften genom Strilbataljonen från deras olika anläggningar runt om i landet, som gjort så sedan år 1952.

Efter att ha läst veckorapporten från LSS personal vid EUTM Mali, som verkar i det svåra insatsområdet, lämnar jag byggnad 01 för en promenad inne på garnisonen. Direkt hör jag ljuden av eldgivning från våra skjutbanor där LSS säkerhetsförband från både Basenheten och Strilbataljonen genomför taktiska skjutningar med olika vapensystem. Jag ser även hur en radar snurrar uppe på höjden och förstår att 13:e rörliga kompaniet ur Strilbataljonen bedriver kvalificerad verksamhet på området. På vägen kommer värnpliktiga marscherande som övar för högvaktstjänst vid Drottningholms slott och på en annan plats genomför de utbildning till skyddsvakt.

Över mitt huvud kommer plötsligt en TP 84 flygande. Den landar på vår flygplats och blir där omhändertagen av Flygterminalplutonen som snabbt och skickligt lossar och lastar den utrustning som ska vidare till vår Logistikenhet för vidare hantering. Transportflygplanet får snart sällskap av ett gäng HKP 15 från Flygskolan som flygs av våra flygelever och är under uppmarsch till Norrland för vidare flygutbildning.

Jag hör hur våra tjänstehundar skäller nere vid hundgården och där på den stora körplanen genomförs samtidigt fordonsutbildning för LSS personal på tung lastbil med släp. När jag fortsätter på området ser jag hur olika elever från alla våra skolor och utbildningar rör sig inne på området. Det är en salig blandning av blivande förvaltare, baspersonal, ”undare”, piloter, ”strilare” med flera. Under min promenad förundras jag över alla byggarbeten som pågår samtidigt inne på området. Här byggs det verkligen för framtiden och ett starkare försvar.

Nere vid Idrott är det tack vare medarbetarnas smarta covid-åtgärder möjligt för personal att träna i gym, simhall och idrottshall. Inne på Förvarshälsan råder hög aktivitet med exempelvis hälsoundersökningar, TBE-vaccinering och covid-hantering.

När jag på eftermiddagen cyklar hem genom vakten fylls jag av stolthet över allt fenomenalt arbete förbandet gör. Till detta ska även läggas en rådande pandemi, en nära förestående historisk delning av förbandet, Flygdag 2022, CJSE, Viking och Förvarsmaktsövning.

Luftstridsskolan levererar verkligen operativ effekt inom insats-, utbildnings- och utvecklingsspåren. Det är all fantastisk personal som gör detta verkligt och vi ska alla vara stolta över att tillhöra Luftstridsskolan – ett förband där vi jobbar tillsammans och stöttar varandra. Vi gör rätt saker och vi gör det på rätt sätt med ordning och reda.

Detta innebär dock inte att vi kan luta oss tillbaka och slappna av – tvärtom. Vi ska alla blicka framåt och konstant utveckla vår verksamhet och oss själva som medarbetare.

Ingen nämnd, ingen glömd!

Öv Robert Nylén//C LSS

SVERIGES NYASTE FLYGFLOTTILJ TAR FORM

(Avskrift av en artikel ur Aftonbladet den 26 september 1946/Leif Ström)

Ute på Rikstens marker ett par kilometer söder om Tullinge station håller kaserner, expeditioner, verkstäder och hangarer för F 18, Södertälje flygflottilj, Sveriges nyaste, att ta form. Än så länge verkar det något Klondykebetonat, men med tiden lovar denna flygplats att bli Sveriges kanske vackraste – vilket visserligen skett på bekostnad av Rikstens fideikomiss, som fått en startbana in på knutarna, men annars har ortsbefolkningen ingen anledning klaga och gör det inte heller. T. v. på bilden flottiljchefen överstelöjtnanten Björn Lindskog och en byggfunktionär. T. h. det nya kanslihuset börjar resas.

Stockholms nya jaktflottilj börjar ta form

Södertörns flygflottilj i Tullinge blir reaktionsdriven och börjar flyga i början på nästa år

Den omstridda sjunde jaktflottiljen som f. ö. efter flygvapnets omorganisation väl i stället blir den tionde – börjar nu ta form och den 1 oktober övertar den första flottiljchefen definitivt befälet över Södertörns flygflottilj, F 18, med flygfält och förläggningar strax söder om Tullinge.

Den nya flottiljchefen är överstelöjtnanten Björn Lindskog, förut stabschef i 2:a flygeskadern i Göteborg och senast i försvarsstaben, med sina 40 år en av landets yngsta förbandschefer.

Vi började egentligen redan uppsättningen den 1 juli, då mobiliseringsavdelningen och en expedition organiserades samtidigt som vi började anställa folk till expeditioner och förråd, säger överstelöjtnant Lindskog vid ett samtal med Aftonbladet. Hittills har expeditionen varit förlagd till flygvapenhuset på Gärdet men den 1 oktober flyttar vi ut till Tullinge.

Flygfältet i Tullinge, ursprungligen avsett som krigsflygfält, är inte långt från färdigt och byggnadsarbetena har fortskridit så långt att man räknar med att i varje fall vara klar vid årsskiftet, då fältet och förläggningarna tas i bruk av Svea flygflottilj. F 8:a banor i Barkarby

skall nämligen permanentbeläggas och under tiden får Svea husrum på Södertörnsflottiljen.

F 18 börjar för sin del också flyga någon gång vid årsskiftet och skall till en början ha det svenskbyggda jaktplanet J 22, men kommer småningom att ombeväpnas med reaktionsjaktplan.

Även F 8 skall få reaktionsjakt och det är därför flygfältet byggs om och får permanentade banor. Gräsbanor far nämligen rätt illa av hettan från de flygande blåslamporna.

I april 1947 var dessa elva tekniker anställda vid F 18.

Lennart Lilja
Lennart Eliasson
? Alm
Gösta Alving
Bror-Erik Drott
Per-Erik Persson
R Larsson
Egon Johansson
Artur Nilsson
F Wallerup
Nils-Erik Carlsson

Södertörnsflottiljen blir flygets vackraste

(Avskrift av en artikel från Stockholmstidningen den 4 oktober 1946/Leif Ström)

Litet tåg vält stor ås i sjön, caterpillar och "snark" hjälpte till

Jag vet ett litet krigsflygfält i Norrland, som ligger underbart, men annars blir det här säkerligen flygvapnets vackraste flygfält.

– Överstelöjtnanten Björn Lindskog ser både stolt och drömmande ut, då han blickar ut över de kilometervida klargröna gräsmattorna, vilkas skimrande nät av spindelväv speglar den nedgående solen. Här skall snart jaktplanen brumma fram, ty detta är platsen för F 18, Södertörns flygflottilj, den omstridda sjunde jaktflottiljen, som efter långa födslovåndor, kom till världen under kriget men börjat byggas ut på allvar först efter freden.

Orienterare och andra skogsströvande gäster vid skidfrämjandets Lida vet redan var det ligger, på Rikstens marker ett par kilometer söder om Tullinge station. Än så länge är det något klondykebetonat, men kaserner, expeditioner, verkstäder och hangarer tar snabbt form, och inne i närliggande berg varslar sprängskotten om, att en del av anläggningen stoppas in under 10 meter svensk granit.

Platsen är delvis bestämd av flottan, ty i de ursprungliga planerna skulle F 18 vara ett slags brandkår, beredd att snabbt rycka ut, om det skulle osa hett i södra skärgården. Man tänkte först utnyttja den säregna grusplatå som kallas Påla malm, men då den befanns för smal, kom flygvapenchefen själv att rikta blicken på gårderna norr om Riksten. Vid första ögonkastet såg det hopplöst ut, ty mitt i stråket låg Mörtsjön inklämd mellan två åsar, men den saken åtog sig Skånska cement att ordna. Man flyttade helt enkelt åsarna ut i sjönenligt den enkla matematiken, att en grop + en kulle – en slät yta. Eftersom Mörtsjön var 9 meter djup med ytterligare 9 meter dy i botten, var det dock ingen enkel sak.

- 165.000 kubikmeter har vi fyllt med tåget sedan den 25 augusti 1943, berättar förman Birger Jonasson, som var med från början. Och sedan har catepillarn tagit åtskilligt.
- Tåget är troligen Sveriges minsta och arbetsammaste. Dag efter dag har det släpat grus och fyllt igen sjön, tills det nu återstår bara

en liten grop, där gäddorna spritter så tätt, att de nästan hoppar upp i famnen på arbetarna – troligen första gången i historien som gäddor fångats med lokomotiv.

Bilden: Axel Bergqvist hade bara ett redskap till hjälp för att fånga gäddorna – ett lokomotiv. Cartepillarn är av den där amerikanska jättesorten, som slukar grus tonvis, kryper bort till lämpligt ställe och spyr ut det hela i en handvändning. Ännu mera imponerande är dock "Snarken", som arbetar inne i berget. När den kör med nosen i högarna med sprängsten, så låter det som en gris sörplade i sig något -- och det är också ungefär vad som sker.

Flottiljbyggnaderna ligger i norra hörnet av fältet, som liknar en golfspelares dröm. På en grusås vid Eklundshov reser sig kanslihuset, som just hunnit till första våningen. Här får flottiljchef och trafikledare en storartad utblick över fältet. Bakom denna dominerande byggnad fylkar sig sedan kaserner, hangarer, mässar, matinrättningar, garage, verkstad etc., som glider in i skogen på ett naturligt sätt. Vackrast ligger hundgården och därnäst

underofficersmässen. För officersmässen fanns också en vacker kulle på förslag, men kostnadsskäl gjorde, att den flyttades ned till en av områdets sämre platser. Vad som alltså saknas är gymnastiksal och bastu. Det förstnämnda kan man möjligen klara sig utan, eftersom vildmarken runt ger storartade möjligheter till friluftsliv, men en bastu borde verkligen kronan hålla åt sitt folk.

Botkyrka välkomnar flyget. Flygfältet har i hög grad förstört Rikstens fideikomiss, då den vackert belägna gården får en startbana tätt in på knutarna. Men annars har ortsbefolkningen ingen anledning att sörja och gör det inte heller.

Vi väntar oss bara gott av flygflottiljen, säger ordföranden i Botkyrka kommunalfullmäktige, landstingsman Ernst Svensson. Hela Botkyrka är ju i snabb expansion och planerar att bli köping.

Invånarantalet är 6.200 nu och vi tänker sätta i gång höghusbebyggelse, så att köpingen får ett verkligt centrum. 2 km öster om stationen håller en villastad på att växa fram, och där har vi begärt att få en anhalt, som även flygflottiljen skulle få stor nytta av.

Blott tre dagar har överstelöjtnant Lindskog suttit som chef där ute och hans stab är ännu ganska liten. Intendenten, kapten L. O. Ekberg har nyligen varit med om att sätta upp F 15 och har därför vanan inne. Till adjutant lär kapten H. Wrede vara designerad, och mobiliseringsofficer är major G. Wahlström. Flottiljingenjör blir K. A. Berglund, förvaltare N. G. E. Molau och verkmästare H. A. Johansson. Maskinist Östensson är redan i fullt arbete. Han kommer från Malmslätt, där han var kommunalpamp av stora mått. Inalles blir det 200-300 personer fast bosatta där ute, och en del av dem kommer att placeras i de trevliga torp, som det finns gott om i fältets utkanter. Då man sett dem, får man god lust att slå sig ned som flygtorpäre vid Riksten.

Don Carlos

IN MEMORIAM

(Text: Lennart Berns, foto Gunnar Persson, Hans Groby)

Sven-Olof står vid F 18 Kamratförenings minnessten i samband med återinvigningen den 22 maj 2014

Sven-Olof Olson föddes i Oskarshamn den 26 november 1926. Efter studentexamen i Kalmar 1945 utbildade han sig till stridsflygare och blev fänrik 1948. Han placerades vid Västmanlands flygflottilj F 1 i Västerås och flög nattjakt med J 30 Mosquito och J 33 Venom. 1950 tilldelades han Stockholms-tidningens bragdmedalj efter en nödlandning med en Mosquito under extremt besvärliga förhållanden. Sven-Olofs stora kunnande som flygförare visade sig många gånger under hans långa karriär bakom spaken, ett liv som han älskade.

Under 1950-talet var han en av de tongivande inom utvecklingen av ett modernt stridslednings- och luftbevakningssystem, Stril 60, som omfattade en djärv satsning på långt driven datorisering. Tillsammans med införande av J 35 Draken gjorde detta Flygvapnet till ett av de mest avancerade i världen på 1960-talet. 1967 befordrades Sven-Olof till överste och blev chef för Flygvapnets krigsskola F 20 och 1971 blev han chef för Upplands flygflottilj F 16, båda i Uppsala.

År 1973 befordrades Sven-Olof till generalmajor och tjänstgjorde som souschef vid Försvarsstaben och

som chef för Första flygeskadern E 1.

1980 befordrades han till generallöjtnant och blev militärbefälhavare för Södra militärområdet.

Den 1 oktober 1982 utnämndes Sven-Olof till chef för Flygvapnet, som han ledde fram till sin pensionering 1988.

Sven-Olofs fyrtio år i Flygvapnet utmärktes av ett spännande liv i luften, banbrytande idéer på marken men framför allt av ett ledarskap som berörde och inspirerade. Flygvapnets traditioner låg Sven-Olof varmt om hjärtat och med hans personliga engagemang fick minneshallen på Tre Vapen sin nuvarande utformning. Ett korrekt uppträdande och stil var en självklarhet för Sven-Olof och tennis var en viktig del i hans aktiva livsstil. Under tiden i Flygvapnet flög Sven-Olof närmare 70 olika flygplanstyper och karriären avslutades med ett flygpas i Viggen 1988.

År 1968 valdes Sven-Olof in som ledamot av Kungliga Krigsvetenskapsakademien och var dess styresman 1988-1991. Han utsågs 2011 till hedersledamot.

Efter sin pensionering var Sven-Olof verkställande direktör för AB Afoma och ledamot av styrelsen för Catella Generics AB samt Senior Advisor för Volvo Lastvagnar och för Saab Nyge Aero.

Sven-Olof var hedersmedlem i F 18 Kamratförening. Han deltog så ofta han kunde i våra aktiviteter och han ställde villigt upp som föredragshållare och kåsör kring sitt långa och aktiva flygarliv och flygvapnets verksamheter vid många möten och andra högtidligheter. Det var också många och roliga anekdoter och historier som blev berättade under föreningens middagar. Han var också oerhört snabb att replikera på utsagor från oss medlemmar. Sven-Olof lämnar ett stort tomrum efter sig och nu får vi njuta av alla goda och fina minnen som han lämnade kvar i samband med sin bortgång. **R.I.P. Sven-Olof.**

I samband med att de sista flygningarna genomfördes på F 18 och divisionschefen major Alvar Nyrén flög med den **Röda Draken** deltog general Sven-Olof Olson och samtalade med Nyrén efter genomförd flygning. Bilden till vänster general Olson och major Nyrén och till höger studerar general Olson **Röda Draken**. Den finns numera endast som modell i skala 1:7 och ägs av F 18 Kamratförening. Originalen eldades upp på F 10 Ängelholm. Modellen byggdes av modellbyggaren Kenneth Näslund och kan ses på flygdagar och i andra ceremoniella sammanhang.

“Missing man- formation” över Djurgården

Vi glömmar aldrig en kamrat
Sven-Olof -- Vila i Frid

Minnesstunden på Ljunglöfsta

ÖB minns Sven-Olle i
väl valda ord

Projekt Kungl. Hufvudstadsjakten

(text och foto Gunnar Persson)

Efter uppsättning av monumentet återstod det två delar att komplettera det hela med innan allt skulle vara klart för invigning. Sponsortavla på sponsorstenen samt en informationstavla.

Leif Ström behövde göra ytterligare en vandring ute på området för att hitta en lämplig sten att använda för sponsorskyltarna. Vi fick god hjälp av PEAB Anlägg för att hämta och placera stenen på avsedd plats.

Leif fann en slät och lagom stor sten ute i markerna

Här ser vi Claes Wase och Leif Ström i arbetstagen

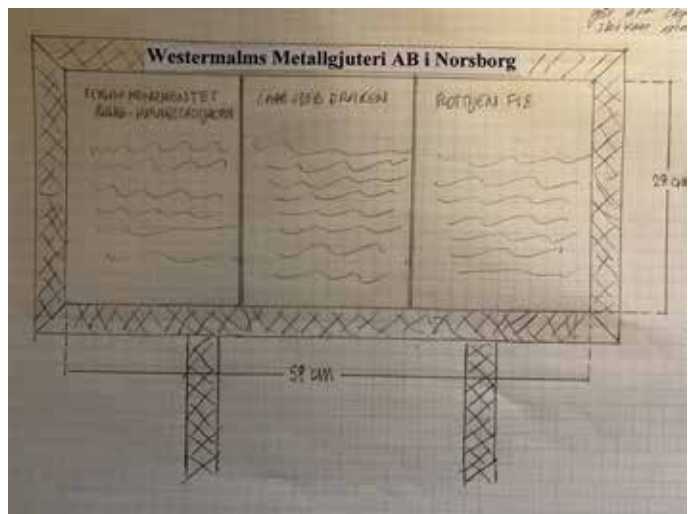
Sponsortavlan skulle tillverkas med sponsorskyltar samt monteras på den sten som Leif Ström hittat inom området. Den 25 mars träffades jag, Leif och Claes vid sponsorstenen och började arbetet. Först fick vi låna en riktig bormaskin av PEAB för att borra hålen som sponsortavlan skulle fästas i. Alltsammans limmades med tvåkomponentslim och med silikon

som ytterligare förstärkning på baksidan som fäste för tavlan. Allt gick enligt plan och resultatet ser du nedan.

Den färdiga stenen med sponsorskyltar på våra huvudsponsorer

Nästa arbete blev att gräva hål och gjuta fast informationstavlan som Westermalms Metallgjuteri AB tillverkar och där finns information om F 18, flygplanet J 35 B samt F 18 Kamratförening. Vi har på en av de tre informationsbladen placerat en QR-kod som innehåller all information om Flygflottiljen och Flygvapnets Södertörnsskolor.

Så här hade vi tänkt oss infoskylten med de tre A4-arken vid sidan om varandra

När informationsskylten anlände var det bara att gräva och fixa betong för gjutning. Det är viktigt att

vi får den ordentligt fäst i marken och att vinkeln för själva fönstret är med bra lutning så att det blir lättläst. Informationsskylten är tillverkad och sponsrad av Westermalms Metallgjuteri AB. Genom detta är projektet avslutat.

Nedan en bild på den informationstavla vi sätter upp bredvid sponsorstenen utanför ICA NÄRA Riksten. Informationstavlan är skänkt av Westermalms Metallgjuteri AB.

Invigning av Flygarmonumentet ”Kungl. Hufvudstadsjakten” kommer att ske **torsdagen den 26 augusti** med samling vid monumentet cirka 1630. Datumet bestämdes med tanke på att organisationsförändringen på Ärna kommer att ske med början den 1 september. Vi vill att Luftstridsskolan, som nuvarande garnisonsförband och värdförband för vår Kamratförening genomför denna ceremoni tillsammans med oss alla. Flygvapenchefen kommer att representeras av ställföreträdande flygvapenchefen brigadgeneral Anders Persson. Våra huvudsponsorer företräds av Torbjörn Rehnström SIGICOM, Pär Lindqvist PEAB Anlägg, Lars Avermalm RFAB och Peter Fehn ICA Nära Riksten.

Håll koll på hemsidan där kommer vi att meddela läget kring aktiviteten. Vi kommer även att gå ut med ett mejl till alla med detaljerad information. Vi kommer att ha en särskild inbjudan till våra huvudsponsorer samt för särskilt inbjudna gäster som betyder mycket för F 18 Kamratförening. Vi har påbörjat arbetet med de stora dragen i planeringen och hoppas bli helt klara efter sommaren så att vi kan gå ut med ett detaljprogram och därmed tillhörande inbjudningar. Under hösten

2020 och våren 2021 har vi låtit tillverka gåvor som vi skall överlämna till våra huvudsponsorer i samband med invigningen. Jubileumsjetonger är utdelade till dem som bidragit med 500 kronor eller mer till hufvudstadsprojektet i samband med det upprop vi gjorde under sensommaren 2020. De kvarvarande jetongerna kommer vi att ha till försäljning i samband med invigningen till ett pris av 100 kronor plus porto.

Produktion av ett minnesmagasin pågår och skall presenteras i samband med invigningen. Vi hoppas få sponsorbidrag till detta och därmed kunna ge alla medlemmar var sitt exemplar. Om inte tillräckligt med sponsring täcker tryckkostnaden till magasinet kommer vi att täcka kostnaden genom försäljning av magasinet.

Efter invigningen kommer vi att ha en buffé i biografen Sländans lokaler. I skrivandets stund vet vi inte hur många som kommer att kunna delta på denna buffé. Vi ser gärna att ni anmäler er i god tid. Vi kommer att ha särskilt inbjudna gäster, vilket minskar på antalet platser för våra medlemmar och övriga hugade buffésugna besökare.

ACRO DELTAS-modeller

(text Gunnar Persson, foto Flygvapenmuseum och Gunnar Persson)

ACRO DELTAS-modellerna i taket på Flygvapenmuseum

Vi hade klart för oss att det hade funnits fyra ACRO DELTAS modeller i skala 1:7 hängande i taket i utställningshallen på Flygvapenmuseum. Vi har vid ett flertal tillfällen kontaktat museet kring ärendet men inte riktigt fått kläm på hur läget med modellerna är idag och var och i vilka förråd de förvarats. Vi kunde inte hitta dem i det digitala biblioteket men att de fanns någonstans var vi helt säkra på. Vid något tillfälle när vi besökt något förråd i andra sammanhang så har vi sett dessa modeller.

Vi gjorde en framställan om att få låna dessa modeller till Tullinge och offentligt visa dem för våra medlemmar och andra intresserade inom bevarandeområdet. Tanken med detta var att göra reklam för vårt gamla F 18, uppvisningsgruppen och Kamratföreningen men givetvis också Flygvapenmuseet. Efter ett antal kontakter så fick vi svar från utställningsansvarige Marie Andersson (Museichef är Noomi Eriksson) och svaret var ja och vi har nu undertecknat ett låneavtal.

Nu har vi hängt upp modellerna för offentlig visning i ICA Nära Riksten, vår föreningslokal samt i biografen Sländan. Detta till stor förtjusning för våra medlemmar samt boende och besökande i området. Sedan tidigare hänger en J 35 B i Rikstens skolas entréhall, till glädje för lärare och elever.

ACRO DELTAS var ju en uppvisningsgrupp på F 18 bestående av fyra J 35B med en special märkning på fenan samt ett enskilt uppvisningsflygplan som vid uppvisningarna flögs av Boris Bjuremalm vars uppvisningar var mer än i världsklass.

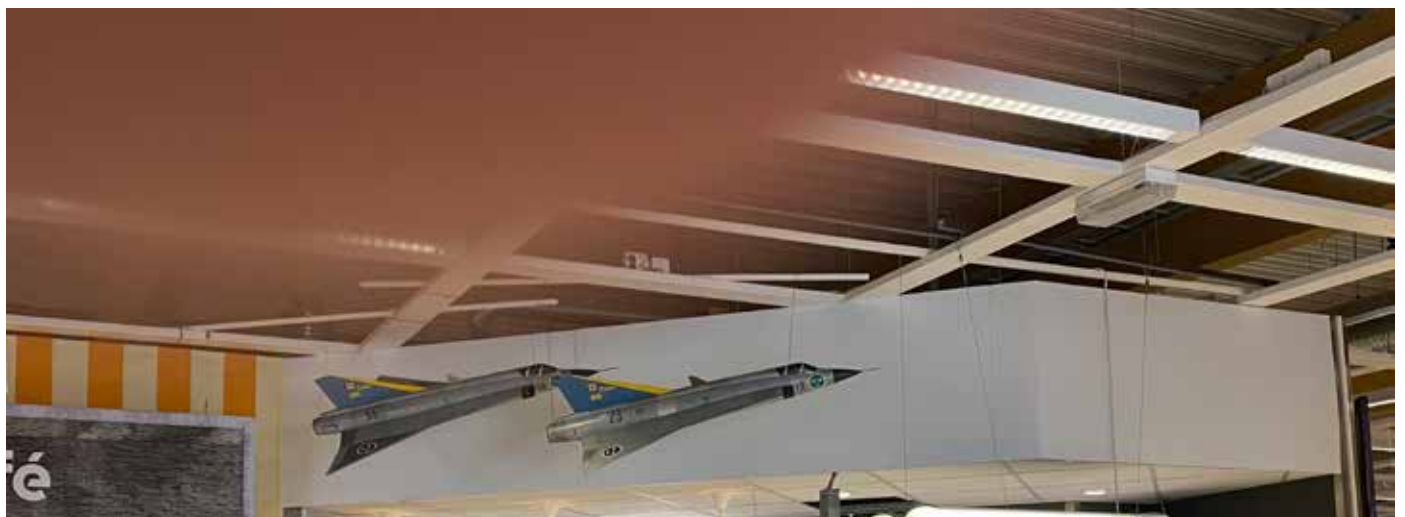
Under ett antal år höll vi i föreningen på med att iordningställa en J 35 B i original ACRO DELTAS- utförande. Projektet pågick under tre år och tanken var att det skulle ha satts på pelare i bevarandeområdet, om inte kommunalrådet nekat till detta projekt. Efter många och långa diskussioner med kommunen så fattade vi beslutet att vi skulle deponera 35221 (individnummer) till Österlens Flygmuseum som drivs av Lars Durehed. Transport beställdes och turen gick söderut på Pålmalmsvägen med flera sträckor. Då ekipaget var relativt högt så kunde de inte köra under alla broar efter vägen och framförallt inte under broarna nere vid Tullinge station. Åk gärna ner till Österlen och bese klenoden. Innan ni åker, ring före besöket och kolla öppettider.

Ovan några enskilda bilder av de fyra modellerna i taket på Flygvapenmuseum

ICA NÄRA Riksten

Som ett led i det folkförankringsprojekt som Försvarsmakten påbörjat under 2020 och som vi i F 18 kamratförening jobbat med under många år fortsätter vi den visuella delen genom att hänga upp två ACRO DELTAS-modeller i ICA NÄRA Riksten. Nedan lite bilder från arbetet vi genomförde den 10 juni i år. På bilderna ser vi Leif Ström, Kenneth Näslund och Gunnar Persson i samband med att vi hänger upp modellerna. I september är det sedan åter tid att ta oss an 85 andraklassare inför deras ”projekt F 18” och då ingår förstås ett besök på ICA NÄRA Riksten tillsammans med övriga visningar och information.

Historisk vaktavlösning på Slottet

(text Gunnar Persson, foto Försvarsmakten)

Armén och senare Försvarsmakten har ansvarat för vakthållningen vid Stockholms slott i 500 år. Onsdagen den 24 februari var första gången två kvinnliga majorer avlöste varandra på yttre borggården.

Det var ett historiskt ögonblick som utspelade sig i Stockholm. För första gången avlöste två kvinnor varandra i uppgiften som vakthavande major. Vakt-havande major leder vakttjänsten vid Kungliga slottet och Drottningholms slott.

Det är extra högtidligt tycker Elena Fredriksson, särskilt som jag och major Sofia Elmehed känner varandra sedan majorsutbildningen vid Försvarshögskolan.

Major Elena Fredriksson till vänster och major Sofia Elmehed till höger, foto Försvarsmakten

Förbandet från Helikopterflottiljen i Linköping har bevakat Stockholms slott och gick av sitt pass på onsdagen och avlöstes av ett kompani från P 7 under befäl av major Sofia Elmehed. Allt har varit lugnt, förmodligen beroende på den pågående pandemin.

Vi har löst bevakningsuppgiften med ordinarie rekryter ur Helikopterflottiljen. Det är inte någon specialuttagen enhet som har till uppgift att lösa bevakningen. Nu får vi hoppas att det inte dröjer lika länge innan det åter blir en kvinnlig officer som vakthavande major på högvakten.

Vi var båda här med våra ordinarie förband. Det rör sig alltså inte om ett arrangerat tillfälle och det var Elena som gjorde mig uppmärksam på detta, något som kanske visar hur få vi kvinnliga kompanichefer är. Nu får vi hoppas att det inte dröjer 500 år till nästa tillfälle, säger Sofia Elmehed.

Efter vaktavlösningen firade de två majorerna som brukligt med tårta i vaktchefslokalen. Kompaniet från P 7 skall bevaka både Stockholms slott och kungaparets bostad Drottningholms slott.

Det rådande pandemiläget medförde att vaktavlösningen inte innehöll samma mått av pompa och ståt som brukligt. Stockholms slott har bevakats av en högvakt sedan 1523. Högvakten svarar för vakttjänsten vid statschefens residens och ingår i beredskapen för Stockholms centrala delar.

I samband med att Kungl. Södertörns Flygflottilj bevakade slottet så hade vi bevakning och skydd också i luften genom Hufvudstadsjakten försorg. De deltog också med en fyrgrupp J 35 F2 över Stockholm slott i samband med högvaktsavlösningen. Bland de vackraste avlösningarna enligt oss som deltog och bevittnade det hela. Nedan F 18 i högvaktsavlösning på yttre borggården år 1975.

Veterandagen

(text och foto Gunnar Persson)

En klar och solig morgon fick jag uppleva när jag klev in i bilen och körde in mot Stockholms city och Djurgården. Det skulle inte bli en veterandag enligt normala rutiner utan Försvarsmakten sände den digitalt med början från veteranmonumentet på Djurgården, för att avsluta med ceremonierna på Berga slott ute i Västerhaninge.

Klockan 0930 cirka flög en grupp, fyra flygplan, JAS 39 Gripen från F 7 i Såtenäs över Djurgården vid två tillfällen och gjorde en "missing man"-formation. Det var på en bra höjd och kunde både ses och höras av dem som var ute och flanerade på Djurgården och på Gärdet med flera platser.

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund och Sveriges Veteranförbund hade för dagen inhandlat 100 lösa rosor som förbipasserande kunde lägga vid monumentet. Då inga föreningar gått ut och flaggat för dagen så var det mest spontana besökare och veteraner som stannade till och deltog i firandet en stund. Beroende på den fina dagen samt att många passade på att besöka de närliggande restaurangerna inför mors dag på söndagen.

Vi hoppas att det 2022 blir en veterandag som heter duga och på plats med många besökare och organisationer. Vi har ju ett helt år på oss att planera. Bilderna nedan kommer från tidigare veterandagar.

Flyg historia

Har du flyg som intresse, hobby, passion eller yrke – då skall du självklart vara medlem i Svensk Flyghistorisk Förening. Då får du varje år sex nummer av den mycket uppskattade Svensk Flyghistorisk Tidskrift plus vår årsbok och mycket mer. På vår hemsida finner du en informationsfilm som beskriver alla medlemsförmåner. På hemsidan kan du även läsa ett nummer av Svensk Flyghistorisk Tidskrift som ett smakprov.

Nära 6 000 flygintresserade är redan medlemmar i Sveriges största flyghistoriska förening. Bli medlem du också! Fyll i formuläret på hemsidan eller ring in en anmälan. Årsavgiften är endast 395 kronor, som sätts in på Plusgirokonto 53 32 14-3.

Svensk Flyghistorisk Förening

Telefon 070 622 10 00 www.flyghistoria.org

ÖVERBEFÄLHAVAREN

General Micael Bydén får förlängt mandat som överbefälhavare.

Vi önskar honom lycka till och hoppas på många intressanta och spännande år i ämbetet.

Tidigare överbefälhavare:

General Olof Thörnell, Armén, 1939-1944
General Helge Jung, Armén, 1944-1951
General Nils Svedlund, Armén, 1951-1961
General Torsten Rapp, Flygvapnet, 1961-1970
General Stig Synnergren, Armén, 1970-1978
General Lennart Ljung, Armén, 1978-1986
General Bengt Gustafsson, Armén, 1986-1994
General Owe Wiktorin, Flygvapnet, 1994-2000
General Johan Hederstedt, Armén, 2000-2003
General Håkan Syrén, Marinen, 2004-2009
General Sverker Göransson, Armén, 2009-2015
General Micael Bydén, Flygvapnet, 2015-

Ryss-gipen och F 8-gipen

(ur F 18 bild- och textarkiv)

Varför heter de så? Det finns en hel del namn inom området som kommit till av olika orsaker, men dessa två får vi ofta frågor kring.

Ryss-gipen

Ryss-gipen är mera känd efter det att ett ryskt flygplan landade där onsdagen den 18 maj 1949 klockan 1700.

Det var en rysk löjtnant som efter start från Estland flög över Östersjön och hittade fältet vid Södertörn. Hans uppdrag var egentligen att ingå i en övning med övriga i divisionen.

Då besöket inte var förankrat fanns det inte heller någon mottagningskommitté som kunde hälsa honom välkommen eller flygledare som kunde leda ner honom på fältet. Vid den tiden fanns det inga hårdgjorda banor utan endast gräsfält. Vid landningen, som skedde i sidvind, så slog han höger vinge i en bergknalle och snodde runt och skadade flygplanet som var av typen Lavochkin LA-11 vilket var en moderniserad version av LA 9 som många sett i Sovjet men aldrig kommit i närheten av, på grund av säkerhetsskäl.

Nu fick vi möjlighet att studera flygplanet och beväpning med mera. Flygplanet var beväpnat

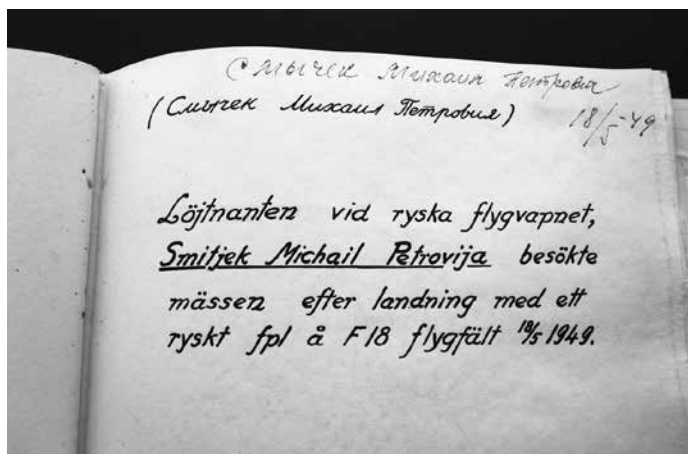
med tre kanoner som sköt genom propellerfältet, maxfarten cirka 665 km/h. Motorn var av typen Shvetsov Ash-82FNV, en dubbel stjärnmotor på 1850 hästkrafter. Flygplanet fanns i NATO-listan under kodbeteckningen FANG.

Vad som hände med föraren efter alla förhör, både svenska och ryska, är inte dokumenterat men han ville till USA och där efter finns ingen historia.

Planet återtransporterades till hemlandet med ett ryskt fartyg, Belostrof.

Då föraren besökte mässen blev han i vanlig ordning inskriven i gästboken, enligt ovan.

Mer om denna incident står att läsa i boken om Riksten och Kungl. Södertörns Flygflottilj.

F 8-gipen

F 8-gipen ligger mellan bana 06/24 och 15/33 väster om bankorset och mer precis mellan taxibanan till början bana 06 (Lidaspåret) och utefter vägen som går mot Lida via motorkörningsplatsen.

När det var tid att bygga om bansystemen på F 8 Barkarby, ombaserade flottiljen sina tre divisioner med marktjänstavdelningar till den rubricerade delen av Tullingeområdet. Därför benämns platsen F 8-gipen.

Detta gjordes under J 22-tiden, det vill säga i slutet av 1940-talet. Vid den tidpunkten var det en intensiv flygverksamhet på Tullingebasen med F 18 tre divisioner och F 8 tre divisioner J 22. Det flögs flera pass per dag under perioden. Flygverksamheten bedrevs inte bara på dagtid utan även kvällsflygningar. Med avseende på antalet flygplanrörelser borde detta ha varit Sveriges största militära flygplats.

Minnen från flottiljtiden

För att vi skall kunna dokumentera och föra minnen och traditioner vidare för framtiden, så vore vi tacksamma för alla fotografier, materiel, skrifter, minnen, historier med mera som vi kan få. Utan medverkan och hjälp av dem som fanns på flottiljen och deras anhöriga kan

vi inte utveckla våra traditioner och vår historiebänk.

Det har inte permanent funnits en flottiljefotograf på F 18 men däremot har det funnits anställda och värnpliktiga med fototillstånd som fotograferat både materiel, personal och verksamheter inom området.

Nytt skolflygplan

(text Gunnar Persson, foto Eric Shindelbower/Boeing)

Flygvapnet har under många år studerat och planerat för ett nytt skolflygplan för Flygvapnets grundläggande flygutbildning. Det nuvarande skolflygplanet är SAAB 105, SK 60, ett tvåmotorigt jetflygplan som mer eller mindre gått ur tiden trots ett antal modifieringar genom åren.

foto: Hans Groby

Att köpa in ett flygplan är en mycket stor kostnad och speciellt om det skall kunna motsvara det koncept som blir nästa steg i utbildningen, nämligen JAS 39 Gripen. Tidigare var steget från SK 60 till krigsflygplan inte så stort, men steget från ett mindre propellerflygplan blir väldigt annorlunda. Efter regeringens beslut och uppdrag till Forsvarsmakten och FMV om inköp blev det dags att fatta beslut om ett nytt flygplan. I mars månad beslutades nämligen om inköp av sju av det tyskbyggda skolflygplanet GROB G120TP vilket är ett tvåsitsigt turbopropflygplan med en marschfart om 380 km/h

Foto: Christoph Schubert

Utbildning på propellerflygplan var ett avslutat kapitel för Flygvapnets del 199x och därmed en övergång till SK 60. Vi blev därmed bland de första flygvapnen att lämna utbildning på propeller på grundläggande flygutbildning. SK 60 kommer dock att vara kvar ytterligare några år som ett mellansteg mellan G120TP

och JAS 39 Gripen. I kontraktet finns också simulator för övningar i simulatormiljö. Simulator ger fördelen att flygeleverna kan genomföra en hel del övningar i egen regi med hjälp av simulator.

Det var väl ändå bra att vi får ett modernare flygplan för grundläggande flygutbildning. Detta är kanske bara en tillfällig lösning, då det ändå inom ett antal år blir någon form av nyinvestering i ett jetflygplan med supermodern digital instrumentering, som kan anpassas till kommande generationers stridsflygplan.

G 120 TP är byggt med förarna sittande bredvid varandra. G-krafterna kan variera från +6 till -4 G. Ett flygplan med 10 meter mellan vingpetsarna och digital instrumentering. Flygvapenchefen Carl-Johan Edström låter meddela att skolflygplanet kommer att tas i bruk under 2023 och att beteckningen blir SK 40.

Foto: Christoph Schubert

Flygvapnet har tidigare visat intresse för ett skolflygplan från SAAB och Boeing med beteckningen T-7A.

Skolflygplanet som det amerikanska flygvapnet satsat på, T-7A, skulle i framtiden kunna vara ett alternativ även för det svenska flygvapnet om ekonomin tillåter.

foto: SAAB

Huruvida en återgång till propeller blir en bra lösning lär vi få veta när de första flygeleverna genomför sin utbildning och skall gå över till typinflygning på JAS 39 Gripen. Steget känns betydligt större än från dagens utbildning på SK 60.

Luftstridsskolan tillföres därmed ett nytt flygplan för framtidens utbildning av stridsflygare. Vi önskar Flygvapnet och flygvapenchefen lycka till.

Förre flygvapenchefen, generalmajor Mats Helgesson, såg väldigt nöjd ut efter en provflygning av det tilltänkta skolflygplanet T-7 A. Möjligen skulle det kunna bli ett inköp i framtiden.

foto: Eric Shindelbower/Boeing

HALLMANS.nu

Medaljer, pins, statyetter, vimplar
och mycket mer. Fråga oss, vi är experter!

Stolt leverantör till SMKR,
Svenska Pistolskytteförbundet,
KSSS, Gröna Lund
och tusentals
andra kunder.

F 16 och Luftstridsskolan

2021 blir ett händelserikt år för Uppsala och förbandet på Ärna.

Med hänsyn till det militärpolitiska läget i omvärlden har regeringen tillsammans med övriga partier beslutat att avsevärt höja budgeten för Försvarsmakten. Det innebär för många orter i landet att det återuppstår eller bildas nya regementen och flottiljer. Det finns flera fördelar med detta, då mindre regioner därmed kan få en inflyttning och det bildas arbetstillfällen på dessa orter. Allt detta kommer att ske under perioden 2021–2025 och framåt.

Detta motsvarar nästen den satsning som gjordes under 1950-talet då Försvarsmakten byggdes upp och Sveriges förmåga att försvara landet skulle öka. Under senare år har också de gemensamma övningarna mellan de nordiska länderna intensifierats och utvecklats på ett positivt sätt. Det startade med flygstridskrafterna för att sedan fortsätta med marin- och arméstridskrafterna. Det kan väl ses som om vi därmed har tagit initiativet kring Östersjön – Fredens Hav. Internationellt är det ju fortfarande våra transportflygplan som dominerar verksamheten och har gjort så under en överskådlig tid.

För Uppsala och Ärna innebär det att Upplands Flygflottilj, F 16, återskapas och blir nytt garnisonsförband, vilket övertas från LSS nuvarande uppgift. Ny flottiljchef blir då även garnisonschef.

Flottiljchef blir överste Pernille Undén som har en bakgrund inom strilorgamnisationen. Undén har även varit ställföreträdande chef på Luftstridsskolan. Vi önskar henne lycka till i nya uppgiften på LSS.

Luftstridsskolan har idag fyra flygvapengemensamma skolor och utbildning och verksamhet bedrivs på ett flertal platser i Sverige bland annat Bålsta, Halmstad, Hästveda, Linköping, Luleå, Lidköping och Uppsala.

Skolorna:

- Flygskolan
- Stridslednings- och luftbevakningsskolan
- Flygbefälsskolan
- Basbefälsskolan

Luftstridsskolan har också i uppdrag att bedriva utveckling av materiel, metoder och enheter som är verksamma inom flygvapnet. Luftstridsskolan skall också bedriva insatser och beredskap inom den dygnet runt pågående incidentberedskapen, för hävdande av det svenska territoriet. För den verksamheten svarar en stridsledningsbataljon. När F 16 är organiserat kommer delar av luftstridsskolans uppgifter att tas över av F 16.

Från den första september tillträder den första kvinnliga officeren som chef för Luftstridsskolan, nämligen överste Anna Siverstig. Siverstig kommer närmast från Högkvarteret i Stockholm. Hon kommer att presentera sig närmare i vårt decembernummer. Även den nya chefen för F 16 kommer att få den uppgiften.

Foto: Hannes Nelander/Sveriges Radio, Försvarsmakten

Kungl. Södertörns Flygflottilj, F 18, 75 år

(text och foto ur F 18 text och bildarkiv)

Tullinge nämns i skrifter redan under 1300-talet. Området kring Riksten där F 18 kom att uppsättas är rikt på kulturhistoria, bosättningar och gamla boplatser. Utgrävningar har genomförts under åren, allteftersom byggnader har tillkommit.

F 18 eller den sjunde jaktflottiljen kom att diskuteras under ett par försvarsbeslut, då behovet av en jaktflottilj var stort i Stockholmsområdet. ÖB reviderade 1941 femårsplanen från oktober 1940 och föreslog ytterligare en jaktflottilj, F 16, plus en marinsamverkansflottilj, F 17. Ännu en jaktflottilj, F 18, föreslogs den 7 oktober 1941. Marinchefen föreslog separat att F 18 skulle sättas upp som skydd för kustflottan. ÖB återkommer i oktober 1943 med en skrivelse till regeringen, där han framhåller att det är av största vikt för vårt försvar att F 18 sätts upp. Främst för skydd av vår marin och dess basområden i södra stockholmsområdet. Riksdagen beslöt då att en sjunde jaktflottilj skulle sättas upp på Södertörn. Den sjunde jaktflottiljen blev F 18.

Vid en inspektion på plats bedömdes Pålalm vara för litet och med en för smal grusplatå. Flygvapenchefen Bengt Nordenskiöld riktade då sina ögon mot gårderna norr om Riksten vid Tullinge. Här låg Mörtsjön, som utgjorde ett stort hinder. Det beslutades ändå att Tullinge var den bästa lösningen.

Flygförvaltningen inköpte mark av Rikstens fideikommiss 1941, en areal på 380 kungliga hektar. Gården, som har anor från 1500-talet, ägdes vid markförsäljningen av friherre Anders Cederström, en ättling till ”flygbaronen” Carl Cederström. Vidare upprättades servitut för alla flygstråk, ledningar och vägar. Jaktförsvaret måste snabbt komma på plats och ett krigsflygfält färdigställdes. Krigsberedskap kunde därmed upprätthållas under tre år fram till år 1945.

Det kom att dröja ända till den 1 juli 1946 innan F 18 blev organiserad och påbörjade verksamheten vid den gamla Mörtsjön. Sjön var 9 meter djup och bestod till huvuddelen av dy. Den grävdes ur och skånska cement som var entreprenör forslade bort cirka 165 000 m³ där flygfältet skulle anläggas. Det sägs att gäddorna formligen hoppade upp på caterpillars och maskiner i samband med utgrävningen. Arbetet påbörjades hösten 1943 efter riksdagens beslut på förslag från regering och ÖB att F 18 skulle uppsättas på Södertörn.

Mens Agit Molem (andens seger över material) kom att bli flygflottiljens tänkespråk och var utformat av den första flottiljchefen, översten Björn Lindskog. Flottiljens vapen (en stående Grip) blev uppsatt på vaktbyggnaden, men finns nu till beskådande i F 18 Flottiljrum i gamla TAST.

Flottiljen kom att finnas kvar fram till 1974 då den avvecklades i samband med Stockholmskarusellen (avveckling av F 2 Hägernäs, F 8 Barkarby samt F 18 Tullinge) och ersattes av Flygvapnets Södertörnsskolor. Verksamheten vid Södertörn avvecklades den 30 juni 1986. Endast några delar av STRILS fortsatte sin verksamhet några år före flytten till F 20 i Uppsala.

F 18 traditioner lever kvar genom den kamratförening som bildades 1984 för anställda och andra historiskt intresserade personer.

Följande sidor visar foton från F 18 bildarkiv med personer, materiel, flygplan, situationer, byggnader, områden, händelser med mera. Håll tillgodo och se hur det var förr om tiden på Tullingeområdet.

Brage "Sangis" Karlsson inför start

Alf Johansson skapar

Roger Wikholm modell yngre

Henry Säfström inne i luftintaget på J 34

Leif Ström under klargöring under törebodabågarna

Trafikledning i våra nuvarande lokaler

*B 18 uppställd i närheten av Hangar 81
Spåntorp i bakgrunden*

*Målning av den röda Draken inför sista
flygningen*

Personalen på F 18 bilverkstad

SVT och inspelningen av "Tre Kärlekar"

Flyg i luften och på marken och Ekelundshovsvillorna ses i bakgrunden

Erik Bergsten intervjuar de brittiska förarna under ett av många besök på F18

Bärgning av buklandad J 28

TL Nyman skickar iväg vapenmästare Johansson

F 18 Vaktlokal

J 34 taxar ut till start. I bakgrunden ser vi kanslihuset

F 18 Högvakt 1975

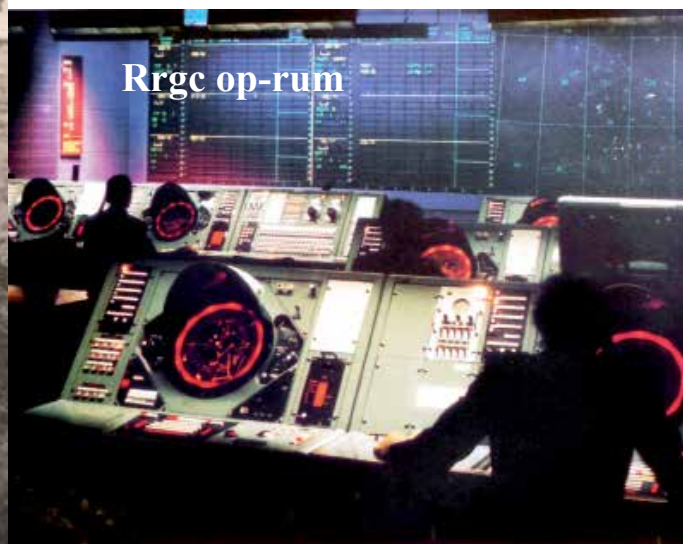
”Pite” övningshopp på Askö-målet

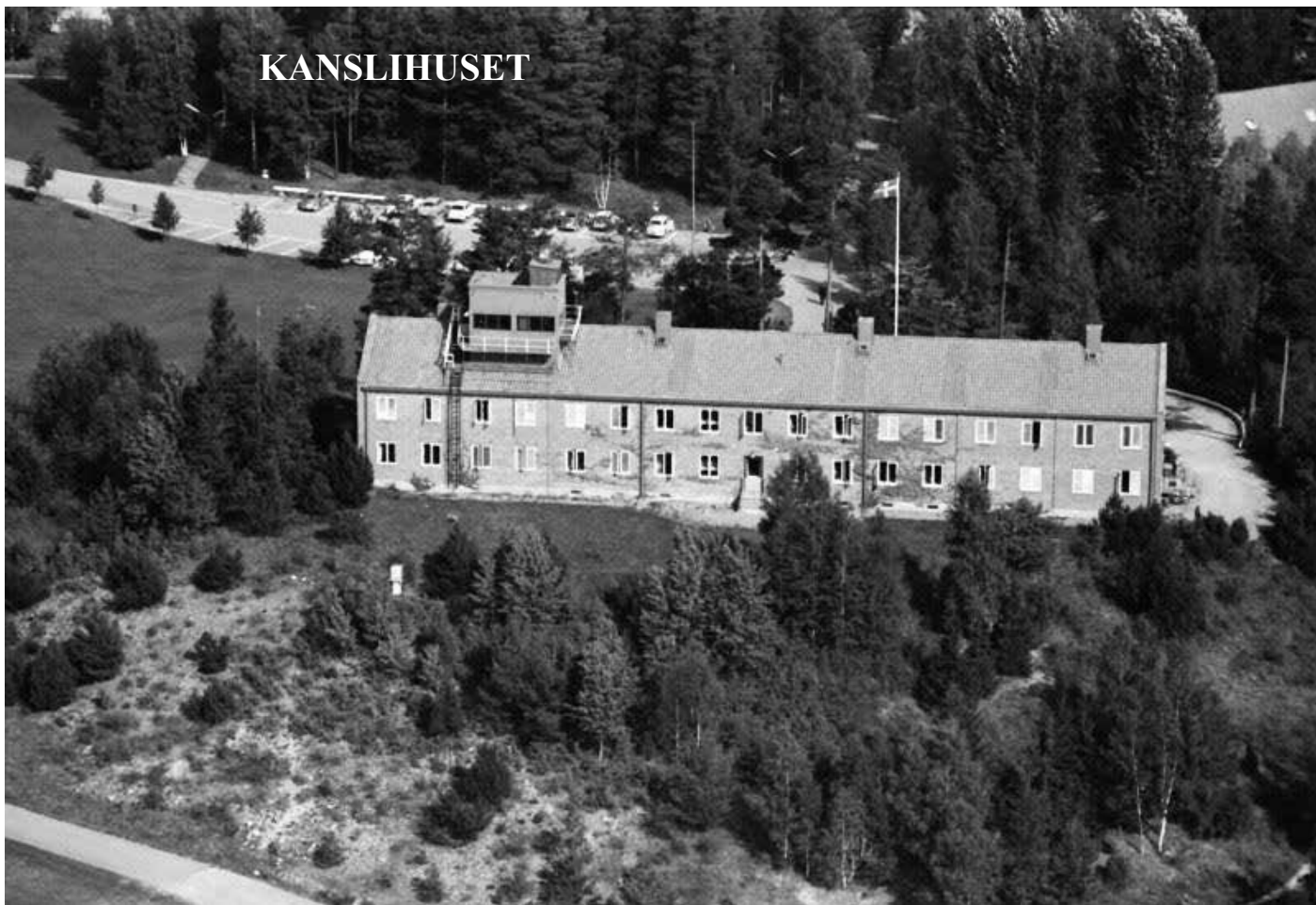
Nils Buskas

KANSLIHUSET

LFC O 2 op-rum

Flygvapnets Stridslednings- och luftbevakningsskola (STRILS)

(text och foto ur F 18 arkiv)

STRILS kom till F 18 den 1 juli 1974 från F 2. Verksamheten bedrevs i den då nyuppförda byggnad 100, kallad TAST, Taktisk Stridsledningssimulator, nuvarande biografen Sländan. I samband med nedläggningen av Flygvapnets Södertörnsskolor 1986 blev STRILS en del av F 20 skolor. Verksamheten blev kvar på Tullinge fram till 1996 då all verksamhet flyttades till Uppsala.

Skolan utbildade officerare, reservofficerare, fast anställda och värnpliktiga för strilsystemet. Detta skedde genom specialutbildning av officerare, fackutbildning av officerare samt värnpliktsutbildning. STRILS hade också ett ansvar för att likforma taktiken inom flygvapnet, främst avseende strilsystemet.

Skolan var organiserad på fyra kursavdelningar

- Luftbevakningsavdelningen
Officers- och reservofficersutbildning, samt paketkurser för fast anställd personal och fackutbildning med fackskeden för strilofficerare och målobservatörsutbildning
- Stridsledningsavdelningen
Utbildning för officerare i radarjaktstridsledning inom strilsystemen
- Taktik och motmedelsavdelningen
Utbildning för officerare i taktik samt motmedelsutbildning
- Radaravdelningen
Utbildning av officerare och värnpliktiga inom radarsystemen PS 860-, PS 870- och rrgc/T-utbildning

Huvuddelen av skolans utbildningsverksamhet omfattades av luftbevakningsutbildning för yrkes- och reservofficerare samt fackutbildningsskeden. Under värnpliktsåret svarade skolan för de blivande officerarnas grundläggande luftbevakningsutbildning samt att utbilda eleverna till chefer på grupp- och plutonchefsnivå inom strilsystemet. En stor del av tiden ägnades åt optisk luftbevakning.

FOHS, Flygvapnets officershögskola, fackutbildningsskede gav eleverna en breddad strilsystemutbildning, vilket innebar att en stor del av utbildningen genomfördes ute på flygvapnets stridsledningscentraler.

Efter genomförd utbildning skulle eleven kunna fredstjänstgöra som målföljningsledare i incidentberedskapen samt kunna krigsplaceras som biträdande målföljningsledare.

Under FKHS-AK/SK, Flygvapnets krigshögskola, och HK, högre kurs, fackutbildningsskeden inriktades utbildningen mot högre freds- och krigsbefattningar inom strilsystemet. Luftbevakningsutbildningen utgjorde den grund från vilken eleven sedan kunde specialisera sig – till exempel till radarjaktstridsledare (rrjal). En tjänst som officeren kunde söka efter genomförd FOHS.

Fackutbildning genomfördes för MHS/AK, Militärhögskolans allmänna kurs. Utbildningen syftade mot arbete i strilbataljonsstab.

Värnpliktiga radarobservatörer utbildades också för att kunna datarapportera luftläget från radarskärmar i våra stridsledningscentraler. De skulle också kunna bistå radarjaktstridsledarna vid deras uppdrag i samband med incidentberedskapen och andra övningar.

Flygvapnets Kadett- och aspirantskola marklinjen (KAS/M)

Skolan bedrev utbildning av blivande regements-, plutons- och reservofficerare på STRIL-linjen, men även reservofficerare på intendentlinjen. Skolan genomförde även kompletterande utbildning av befäl i samband med den nya befälsordningen, de så kallade KKP kurserna, Kompletteringskurs för Plutonsofficerare.

Flygvapnets Teletekniska skola (FTTS)

Skolan bedrev utbildning av ingenjörer och tekniker på system- och verkstadsnivå vid förbandets utbildningsanläggningar men även för de fasta stridsledningsanläggningar som fanns runt om i landet.

Utbildningskompaniet (U-komp)

I flygvapnets flottiljorganisationer har det funnits ett kompani för allmänmilitär utbildning av värnpliktiga vid flottiljen. Dessa skulle efter utbildning vid U-komp tjänstgöra inom de olika organisationerna på förbandet. U-komp genomförde även viss fortsättningsutbildning av flottiljens befäl.

Bungeskolan

Bungeskolan var förlagd till Gotland och Fårösund och på skolan utbildades sammanlagt 10 500 flyglottor inom i huvudsak luftbevaknings-, sjukvårds och förplägnadstjänst i samarbete med Riksförbundet för Sveriges lottakårer. Även viss utbildning av elever från FVRF (Flygvapenfrivilligas Riksförbund) genomfördes på Bungeskolan.

Genomgång i hangaren

Utomhuslektion

TILL MINNE AV KAMRATER

